

HAVÍŘOVSKÝ ZPRAVODAJ O HISTORII MĚSTA

Fotografie zaniklého větrného mlýnku v Havířově u zimního stadionu. Stával přibližně v místech dnešního obchodního domu Kaufland.

OBSAH

HISTORIE

- Havířovské větrné mlýnky s turbínou

DOBOVÉ FOTOGRAFIE

PUBLIKACE

- Větrné mlýnky s turbínou

HAVÍŘOVSKÉ VĚTRNÉ MLÝNKY S TURBÍNOU

Větrné mlýnky s turbínou se vyskytují v rámci ČR pouze v oblasti mezi Ostravou, Frýdkem-Místkem a Českým Těšínem. Tzn. v kraji, kde začátkem 20. století byla většina obyvatel zaměstnána v dolech či hutích a navíc měla i menší zemědělské hospodářství. Tito tzv. kovozezemělci bydleli převážně v samostatných usedlostech obklopených jejich poli o rozloze 1 až 3 ha. Vlastní hospodářství, kde pracovaly převážně ženy a děti, jim zajišťovalo potravinovou soběstačnost. Zemědělská produkce a chov zvířat obvykle postačovaly na obživu početné rodiny.

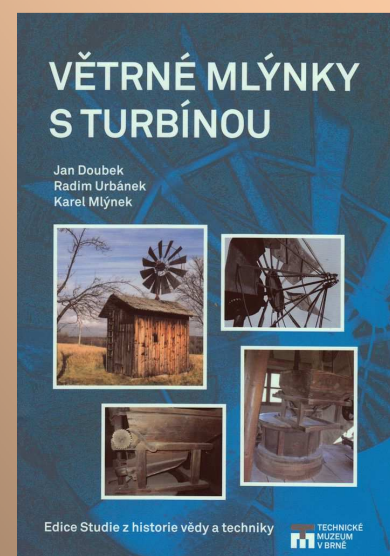
Každá usedlost původně vlastnila na šrotování obilí ruční rotační mlýnek. Na něm je však práce velmi namáhavá. Koncem 19. století si právě tyto skupiny obyvatel vlastní domek se zahradou a menší pole (domkáři) s dostatečným příjmem nechávali pro potřebu svého hospodářství stavět firmou KUNZ v Hranicích malé větrné mlýnky s turbínou typu Eclipse. Tyto nahradily mlýnky ruční (žernovy). Počátkem I. světové války, kdy tovární výroba plnila především válečné potřeby, a nastal nedostatek

HISTORICKÉ PUBLIKACE

Větrné mlýnky s turbínou

Jan Doubek
Radim Urbánek
Karel Mlýnek

2011

Všechny větrné mlýnky s turbínou najdete na www.vetnemlynky.cz a www.povetrnik.cz

HAVÍŘOVSKÉ VĚTRNÉ MLÝNKY S TURBÍNOU

mouky, zaměřily se drobné kovářské dílny na výrobu kopií větrných mlýnků firmy KUNZ. Největšího rozšíření dosáhla kopie značky AJAX o průměru turbíny 3 metry. Stavby větrných mlýnků skončily ve 40. letech minulého století. V uvedené oblasti jich bylo několik set a každý z nich sloužil potřebám jediné usedlosti. Poslední větrok byl postaven v 50-tých let.

Jedni z prvních, kteří se začali zajímat o větrné mlýnky s turbínou, byli pracovníci Těšínského

muzea s ředitelkou paní Tomolovou, v 70-tých letech nechali sestavit seznam stojících mlýnků, nafotili, zjistili majitele, rok výroby a někde i výrobce. Od roku 2005 vzniká při TM v Brně kroužek přátel větrných mlýnů a také další, kterým zánik a obnova větrných mlýnků není lhostejná, pánové ing. Doubek, Urbánek, Veselý a v poslední řadě moje maličkost K. Mlýnek.

Výrobci větrných mlýnků s turbínou

Výrobou větrných mlýnků se kromě oficiální výroby v továrně KUNZ Hranice začaly zabývat v době zvýšené poptávky i menší řemeslnické dílny.

Antonín KUNZ - Hranice na Moravě 1893 – 1931

Josef a Karel Borový – kováři

z Horních Datyní 1911 - 1937

Josef Pawera a bratr z Třanovic 1920 - 1935

K. Němčík - kovář z Domaslavic
Ćwierczek a Sikora z okolí Trince

Větrný mlýnek s turbínou na území dnešního Havířova v ulici U skleníků 3

Dnes máme 80 větrných mlýnků, různého typu poškození až po perfektní stav a když uvážíte, že se postavilo asi 1000 mlýnků, je to žalostné číslo. Proto se je snažíme chránit, i když jsou v soukromém držení. Pokud jej majitel už nechce, pokusíme se najít nového majitele a lokalitu. Takto jsme zachránili asi 10 mlýnků.

Dolní Datyně a větrný mlýnek s majitelem v ulici Na důlníku 18

Větrný mlýnek s turbínou v Dolních Datyních. Ulice Formanská 10

Budova firmy kovářů Josefa a Karla Borových v letech 1911 - 1937

Autor článku: Mlýnek Karel